

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 18 Eylül 2024
Sayı : 6722

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını talep ederim.

Saygılarımla.

Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

AKP iktidarı döneminde sendikalaşmanın önüne sermayedarlar tarafından çeşitli biçimlerde zorlukların getirilmesi; işçilerin örgütlenme hakkını kullanmaları nedeniyle işten çıkarılması yaygın bir uygulama haline geldi. Geçtiğimiz Ağustos ayının son haftasında Manisa'nın Soma ilçesinde bulunan ve AKP Batman Milletvekili Ferhat Nasıroğlu'nun sahibi olduğu Fernas Madencilik'te işçiler Bağımsız Maden-İş sendikasında örgütlenince önce 5 işçi, ardından da 2 işçi işten atıldığı Ağustos ayının son haftası kamuoyunun gündemine geldi. İşten atılma direnişle yanıtlandı. Kötü çalışma koşullarına, izin haklarını kullanamamaya, işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmamasına, yemeklerin kötü olmasına ve ücretlerin düşük olmasına karşı sendikal örgütlenmeye geçen; ve diğer madenlerde olduğu gibi Fernas'ta da işçilere promosyon ödemelerinin yapılması, maaşlarının Soma'daki diğer madenlerdeki ortalama ücret olan 45 bin liranın altına düşmemesi ve işten çıkarılan 7 işçinin işe geri alınması taleplerini dile getirerek direnişe geçen maden işçilerine, direnişin beşinci gününde (26 Ağustos) jandarma saldırdı, sendika temsilcileriyle birlikte 70 işçi gözaltına alındı.

Fernas Maden işçileri yaşadıkları tüm hukuksuzluklar karşısında direnişlerini 16 Eylül itibarıyla Ankara'ya taşıdılar. Fernas Madencilik işçileri Çalışma Bakanlığı'nun ardından şirketin genel merkezi önüne gitti. İşçilerin şirketin önüne gitmesini engellemeye çalışan polis işçilere saldırdı. 28 kişi ters kelepçe ile gözaltına alındı. İşçiler gözaltına alınmadan önce şirket önünde yaptıkları konuşmalarda günlerdir çalışma koşullarını anlattıklarını ama duyulmadıklarını ifade edip "Soma'nın sesini toplu ölüm olunca mı duyacaklar?" diye isyan etti. Patronları Ferhat Nasıroğlu'nun adeta dokunulmazlık zırhıyla korunduğunu ifade eden işçiler, "Kim Ferhat Nasıroğlu, Cumhurbaşkanı mı? Kimsenin sözü geçmiyor mu?" diye sordu. Özetle, yaklaşık üç haftadır çeşitli müdahalelere maruz kalan işçiler "Ferhat Nasıroğlu mecliste kanun yapıyor, burada kanunları çiğniyor" sözleriyle kanunu yapan kim patron kim sorusunu da yanıtlamış oluyorlar.

AKP iktidarı bir yandan mevcut Anayasayı darbeci ve gerici bir anayasa olarak tanımlayarak ilerici bir anayasa yapma iddiasında, diğer yandan sendikalı oldukları için işten çıkartılan işçileri ve onlarla birlikte direniş gösteren emekçileri ters kelepçe ile gözaltına alarak mahkum etme çabasıdadır. Bu AKP'nin klasik anti-demokratik, rantiyeci, emek düşmanı çalışmalarının son göstergesidir.

Oysa Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 51. maddesi, çalışanların sendikalarda serbestçe örgütlenme hakkı olduğunu ifade etmektedir. Yine Anayasamızın 90. maddesi çerçevesinde Türkiye tarafından onaylanan Birleşmiş Milletler Ekonomik Sosyal ve Kültürel Haklar Sözleşmesi'nin 8. Maddesi ile Uluslararası Çalışma Örgütü'nce çıkarılan 87 nolu Sendika Özgürlüğü ve Sendikalaşma Hakkının Korunması Sözleşmesi'nin 3. maddesinde de bu hak açık olarak belirtilmiştir. Bu hakkın kullanımı da 6356 Sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu ile düzenlenmiştir. Sendikalar da 1947 yılında çıkarılan 5018 Sayılı İşçi ve İşveren ve Sendikalar Birliği Kanunu'ndan bu yana yasalarda belirtilen hükümlere uygun olarak faaliyetlerini de yerine getirmektedirler. Demokratik hukuk devletinin gereği olan örgütlenme hakkının kullanımı bu çerçevede hayat bulmaktadır.

Bu bağlamda;

1. Sendika üyesi olmak Anayasal bir hak değil midir? Sendikaya üye olmak suç mudur? Sendikaya üye olmak her çalışanın en doğal yurttaşlık hakkı değil midir? Şirket patronları hangi yasaya dayanarak sendikalaşan işçilere baskı uygulamakta ve işçileri işten çıkartabilmektedir? Sendika üyesi olmak ve daha iyi koşullarda çalışmayı talep etmek işten çıkarılma nedeni olabilir mi?
2. Sendikal örgütlenme hakkını kullandığı için son bir yıl içerisinde kaç işçi işten çıkarılmıştır?
3. Son 10 yıllık verilere bakıldığında sendikalaşma oranı ancak yüzde 9,68'den yüzde 14,8'e çıkabilmiştir. Bu kapsamda ülkemizdeki anti-demokratik sendika mevzuatını Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) kurallarıyla uyumlu hale getirmeyi düşünmekte misiniz? Sendikal hak ve özgürlüklerin iyileştirilmesi yönünde bir çalışmanız bulunmakta mıdır?
4. Son bir yıl içinde işçilerin haklarının iadesi, sendikalaşmalarının güvence altına alınması için sorumlu şirketler hakkında kaç inceleme ve soruşturma yaptınız? Sonuçları ne oldu? Bakanlığınız tarafından yapılan teftişler sonucunda alınan yaptırımlar neler oldu?
5. Son bir yıl içinde sendika üyesi işçileri işten çıkarmak suretiyle, iş yerinde hukuka aykırı olarak sendikal faaliyetleri engelleyen işverenler hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına kaç suç duyurusunda buldunuz? Kaç şirket için işlem başlattınız? Alınan sonuçlar ne oldu?
5. Fernas Maden Grup'a yönelik olarak sendika üyesi işçileri işten çıkarmak suretiyle iş yerinde hukuka aykırı olarak sendikal faaliyetleri engelleyen AKP'li işveren hakkında Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda buldunuz mu? Bu konuda herhangi bir adım atmamanızda şirketin sahibinin AKP'li milletvekili olmasının etkisi ne derece belirleyicidir?
6. Fernas madenciliğinin AKP milletvekili Ferhat Nasıroğlu'na ait olması kamusal sorumluluğunuzu yerine getirmemenizi ne yönde etkilemektedir? Fernas madencilik gibi maden şirketlerinde işçilerin yukarıda ifade ettiğimiz şikayet ve taleplerine yönelik ne tür işlemler başlatacaksınız? Bu türden iş kollarında denetimlerinizin sıklığı nedir?